

Sygn. akt VIII Gz 270/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Kądziołka

Sędziowie: SO Patrycja Baranowska

SO Natalia Pawłowska – Grzelczak

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko (...) spółce akcyjnej w (...) w P.

oraz (...) spółce akcyjnej w P.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej (...) spółki akcyjnej w P. na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 stycznia 2016 r. w sprawie V GNc 1639/15,

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Gorzowie Wielkopolskim do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

SSO Natalia Pawłowska -Grzelczak SSO Agnieszka Kądziołka SSO Patrycja Baranowska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2016 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim udzielił powódce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P. dodatkowego zabezpieczenia roszczenia w sprawie przeciwko (...) spółce akcyjnej w P. w likwidacji i (...) spółce akcyjnej w P. o zapłatę kwoty 41.082,47 zł przez zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego pozwanej (...) spółki akcyjnej w P. prowadzonego przez (...) Bank (...) S.A. w W. do kwoty 41.082,47 zł. W punkcie II sentencji nadał postanowieniu klauzulę wykonalności.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy przytoczył art. 730 § 1 k.p.c. oraz art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c., jak również powołał się na art. 738 k.p.c. i art. 747 pkt 1 k.p.c. Ponadto wskazał, iż powódka w świetle wskazanych w uzasadnieniu pozwu okoliczności, popartych dowodami z dokumentów, uprawdopodobniła dochodzone roszczenie, a ponadto wykazała, że ma interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, ponieważ uprawdopodobniła, że pozwana (...) S.A. nie posiada trwałego majątku, powołana została jedynie w celu prowadzenia dyskontów i obecnie znajduje się w stanie likwidacji, z kolei sytuacja finansowa pozwanej (...) S.A. z uwagi na wycofanie się z realizacji projektu biznesowego w postaci dyskontów (...) oraz spadku kursu jej akcji jest zła. Ponadto Sąd Rejonowy wskazał, iż aktualne pozostają argumenty powódki wskazane w pierwotnym wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Zażalenie na wskazane postanowienie złożyła pozwana (...) S.A. w P. zaskarżając je w całości i wnosząc o :

- 1) zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku o udzielenie powodowi dodatkowego zabezpieczenia jego roszczenia poprzez zajęcie wskazanego przez powoda rachunku (...) spółki (...) w (...) Bank (...) S.A. w W.,
- 2) zasądzenie od powódki na rzecz skarżącej kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu zażalenia pozwana wskazała, że w jej ocenie Sąd Rejonowy uchybił art. 730¹ k.p.c., ponieważ bezpodstawnie uznał za uprawdopodobnioną przesłankę udzielenia zabezpieczenia, jaką jest uprawdopodobnienie roszczenia. Skarżąca wskazała, że w obecnym stanie sprawy roszczenie dochodzone przez powódkę można uznać za oczywiście niezasadne, co wynika ze sprzeciwu pozwanej (...) i załączonych do niego dokumentów. Wskazane zostało również, że wielce kontrowersyjne jest to, czy pozwanej (...) jako byłemu i jedynemu komplementariuszowi spółki, której kontynuatorem jest (...) S.A. w likwidacji, można przypisać solidarną odpowiedzialność za zobowiązania spółki (...). Ponadto zdaniem skarżącej powódka nie uprawdopodobniła interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, ponieważ pozwana spółka (...) jest właścicielem nieruchomości położonych w G. o łącznej powierzchni ponad 200 ha, zapisanych w księgach wieczystych nr (...), posiada więc majątek wystarczający do zaspokojenia ewentualnych roszczeń jej wierzycieli. W zażaleniu wskazano również, że zaskarżone postanowienie narusza art. 730¹ § 3 k.p.c. i art. 731 k.p.c., ponieważ prowadzi do nadmiernego obciążenia pozwanej spółki (...). Zdaniem skarżącej nie dokonano bowiem uwzględnienia sytuacji majątkowej współpозwanej spółki (...), której majątek znacznie przewyższa wartość dochodzonego roszczenia przez powoda. W takiej sytuacji zdaniem skarżącej zajęcie rachunków (...) spółki (...) należy uznać za obciążenie ponad miarę.

Dodatkowo skarżąca spółka podniosła, iż wniosek o udzielenie dodatkowego zabezpieczenia jest w świetle 730 i następnego k.p.c. nowym wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia, co skutkuje tym, iż obowiązkiem Sądu Rejonowego było dokonanie subsumcji stanu faktycznego niniejszej sprawy do norm prawnych regulujących możliwość zabezpieczenia, tymczasem Sąd Rejonowy ograniczył się do wskazania, że skoro pierwszy z wniosków okazał się uzasadniony to drugi również zasługuje na uwzględnienie.

Powódka złożyła odpowiedź na zażalenie, w której wniosła o oddalenie zażalenia pozwanej spółki (...) i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym. W uzasadnieniu przytoczono argumenty na poparcie stanowiska powódki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione i doprowadziło do wydania orzeczenia kasatotyjnego.

Zgodnie z art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, z kolei art. 730¹ § 2 k.p.c. stanowi, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie, zaś według art. 730¹ § 3 k.p.c. przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązowanego nie obciążać ponad potrzebę.

Z przytoczonych wyżej przepisów wynika, że powódka powinna we wniosku o udzielenie zabezpieczenia wykazać z jednej strony przesłankę, jaką jest uprawdopodobnienie roszczenia, zaś z drugiej strony powinna wykazać interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Co więcej, obie przesłanki muszą zostać spełnione kumulatywnie.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd pierwszej instancji wskazał, że powodowa spółka uprawdopodobniła dochodzone roszczenie jak i interes prawny w sposób wystarczający do przychylenia się

do przedmiotowego wniosku, a argumenty wskazane przez powódkę w pierwotnym wniosku o udzielenie zabezpieczenia pozostają aktualne przy żądaniu dodatkowego zabezpieczenia. Dalej Sąd pierwszej instancji stwierdził, że "w świetle wskazanych w uzasadnieniu pozwu okoliczności popartych dowodami z dokumentów załączonych do pozwu roszczenie strony powodowej należy uznać za uprawdopodobnione". Rozważania Sądu dotyczące uprawdopodobnienia roszczenia na tym się zakończyły. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, poza przytoczoną wyżej tezą, nie zamieszczono żadnych zapatorywań zmierzających do uzasadnienia ostatecznie przyjętych przez Sąd pierwszej instancji wniosków.

Postępowanie o udzielenie zabezpieczenia zmierza do przedstawienia wniosków w przedmiocie uprawdopodobnienia roszczenia, przy czym Sąd rozstrzygający wniosek winien w pierwszej kolejności wskazać, czy uprawniony uprawdopodobnił przytoczone we wniosku okoliczności faktyczne. Nie jest to jednak równoznaczne z uprawdopodobnieniem roszczenia. Jak podkreśla się w orzecznictwie dla ustalenia, czy roszczenie podlegające zabezpieczeniu jest prawdopodobne, konieczne jest dokonanie wstępnej jego oceny z punktu widzenia wchodzących w grę przepisów prawa materialnego (art. 730¹ § 1 k.p.c.). Nie będzie można uznać roszczenia za prawdopodobne, jeżeli w świetle nie budzących wątpliwości przepisów prawa przewidywać należy, racjonalnie oceniając stan rzeczy, że roszczenie to w procesie nie zostanie uwzględnione (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu - I Wydział Cywilny z dnia 16 stycznia 2013 r., I ACz 2173/12).

Wskazać należy, iż w rozpoznawanej sprawie Sąd pierwszej instancji nie poddał ocenie pod kątem uprawdopodobnienia ani przytoczonych we wniosku okoliczności faktycznych, poprzestając na stwierdzeniu, że są one uprawdopodobnione, ani nie dokonał wstępnej oceny roszczenia z punktu widzenia znajdujących zastosowanie przepisów prawa materialnego. Z uwagi na to, że Sąd Rejonowy nie przedstawił żadnych rozważań w temacie odnoszącym się do uprawdopodobnienia roszczenia, poprzestając na sformułowaniu końcowego wniosku (sprowadzającego się do stwierdzenia, że roszczenie jest uprawdopodobnione), przyjęcie trzeba, że brak rozważań Sądu pierwszej instancji w tym temacie oznacza nierozpoznanie istoty sprawy. Na krytykę zasługuje ograniczenie się przez Sąd Rejonowy do stwierdzenia, że skoro pierwszy z wniosków o udzielenie zabezpieczenia okazał się uzasadniony to drugi również zasługuje na uwzględnienie. Nie budzi wątpliwości Sądu Odwoławczego, że obowiązkiem Sądu pierwszej instancji było dokonanie subsumcji stanu faktycznego niniejszej sprawy do norm prawnych regulujących możliwość zabezpieczenia. Słusznie zauważa skarżąca spółka, iż wniosek o udzielenie dodatkowego zabezpieczenia jest w świetle 730 i następnego k.p.c. nowym wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia, a zatem wymaga on wszechstronnej analizy pod kątem przepisów warunkujących udzielenie zabezpieczenia, czego nie uczynił Sąd pierwszej instancji.

W tym stanie rzeczy zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu w celu przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, zgodnie z art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Na marginesie już tylko wspomnieć należy, iż postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 19 października 2015 roku (w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia) zostało przez Sąd Okręgowy uchylone właśnie z powodu nierozpoznania istoty sprawy.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien ocenić, czy uprawdopodobnione jest roszczenie uprawnionej wobec zobowiązanej spółki (...), co wymaga zbadania, czy uprawdopodobniona została solidarna odpowiedzialność tej spółki wraz ze spółką (...) (w świetle art. 574 k.s.h. i okoliczności faktycznych będących podstawą do zastosowania tego przepisu), a w przypadku pozytywnej odpowiedzi na to pytanie konieczne będzie zbadanie, czy uprawdopodobnione zostało roszczenie wobec spółki (...). W dalszej kolejności celowe będą rozważania dotyczące tego, czy istnieje interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia jak również dokonanie oceny zasadności wniosku o udzielenie zabezpieczenia pod kątem obciążenia pozwanej spółki (...) przy uwzględnieniu sytuacji majątkowej współpозwanej spółki (...) S.A. w likwidacji.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c., zgodnie z którym Sąd drugiej instancji, uchylając zaskarżone orzeczenie i przekazując sprawę Sądowi pierwszej instancji do rozpoznania, pozostawia temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

SSO Natalia Pawłowska -Grzelczak SSO Agnieszka Kądziołka SSO Patrycja Baranowska

Sygn. akt VIII Gz 217/16

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...) spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
3. (...) (...) (...)